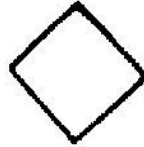
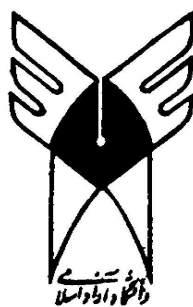

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی ، گروه روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش تربیتی

عنوان :
تأثیر قصه‌گویی بر توجه و تمرکز دیداری، شنیداری و مهارت‌های اجتماعی کودکان
دبستانی

استاد راهنما :
دکتر آنتیا باغداساریانس

استاد مشاور :
دکتر فریبا حسنی

پژوهشگر :
پریوش شهراد

زمستان ۱۳۹۱

تقدیم بہ

ستارگان آسمان زندگی ام

بہ پدر و مادر میر بدم

بہ پاس زحمتشان

تقدیم بہ

ہمہ مر عزیزم

بہ پاس حیات، ہمدلی و ہمدلی ہمدلی

تقدیم بہ

فرزندم امید و امید

بہ پاس صبر و شکیبایی شان کہ فداکارانہ اجازہ دادند تا زمانہ لا

کہ متعلق بہ آنها بودہ، صرف نتیجہ صیل غلام.

پاس گزاری

از زحمت بن دینغ استاد بزرگوار که تمر آیتم با خدا سازیم که به اینجانب افتخار

داده و بارشای این پایان نامه را پذیرفتند و با سه صد و خوش خلقی راهنمای من در این

مره میروند و هر ادراک مختلف آن یاری کردند، ریاری پاس گزاریم.

همچنین از استاد دکتر فریدبا حریفی که افتخار مشاوره می این پژوهش را نصیبم

کردند و از نظرات عالمانه می خود را به اندازه کافی بهره مند ساختند و با تعهد

مروارثت، خلوص، انسیذت، صبر، حوصله، دقت و زحمت فراوان را از دانش

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب **پریوش شهمراد** دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی **۸۹۱۷۶۱۰۰۰۰۷** در رشته **روانشناسی تربیتی** که در تاریخ **۹۱/۱۱/۲۵** از پایان نامه خود تحت عنوان: **تأثیر قصه‌گویی بر توجه و تمرکز دیداری، شنیداری و مهارت‌های اجتماعی کودکان دبستانی با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی** دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می‌شوم:

۱. این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه‌های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده‌ام.
۲. این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
۳. چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
۴. چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۵

دانشجوی کارشناسی ارشد **خاتم پریوش شهراد** از پایان نامه
خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف **هجده تمام** و با
درجه **عالی** مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

چکیده

فصل اول: مقدمه پژوهش

۲	مقدمه
۴	بیان مسأله
۷	اهمیت و ضرورت پژوهش
۹	هدفهای پژوهش
۱۰	فرضیه های پژوهش
۱۰	تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح
۱۰	تعاریف نظری مفاهیم
۱۲	تعاریف عملیاتی مفاهیم

فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش

۱۴	مقدمه
۱۵	ادبیات کودکان
۱۵	قصه گوئی
۱۸	تاریخچه ی قصه و قصه گوئی در جهان
۱۹	تاریخچه ی قصه و قصه گوئی در ایران
۲۰	نقش و اهمیت قصه
۲۳	هدفهای قصه و قصه گوئی
۲۵	فایده ها و مزایای کاربرد قصه
۲۸	هنر قصه گوئی
۲۹	ویژگیهای یک قصه خوب
۳۰	شیوه ها و فنون قصه گوئی
۳۱	نقش کودکان در فرایند قصه گوئی
۳۱	دنیای کودک، دنیای قصه

۳۲	بخش دوم ادبیات پژوهش
۳۲	مهارت‌های اجتماعی
۳۶	دیدگاه‌های موجود در خصوص مهارت‌های اجتماعی
۳۷	هدف‌های مهارت‌های اجتماعی در دوره پیش دبستانی و دبستان
۳۹	ویژگی‌های مهارت‌های اجتماعی
۴۱	مؤلفه های مهارت اجتماعی
۴۶	آموزش مهارت‌های اجتماعی
۵۰	نظریه ی مربوط به مهارت اجتماعی
۵۲	شیوه های آموزش مهارت‌های اجتماعی
۵۴	قصه گوئی والدین و آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان
۵۸	آموزش مهارت‌های اجتماعی شهروندی در مدرسه
۵۹	توجه و تمرکز
۵۹	توجه
۶۰	توجه شنیداری و دیداری
۶۱	مدل کاسلین
۶۲	شرایط توجه
۶۴	اقسام توجه
۶۴	انواع توجه از لحاظ موضوع
۶۵	انواع توجه از لحاظ کیفیت
۶۶	نگاه کردن و گوش دادن انتخابی
۶۸	گزینش آغازین و گزینش پسین
۶۹	پایه های عصب شناختی توجه
۷۱	دیدگاه‌های نظری مربوط به توجه
۷۳	دیدگاه‌های انتخابی و گزینش عمل در مورد توجه
۷۵	تمرکز
۷۶	انواع تمرکز
۷۷	اثرات تمرکز
۷۹	دلایل عدم تمرکز
۷۹	پیشینه پژوهش

۷۹.....	پژوهشهای انجام شده در داخل کشور
۸۵.....	پژوهشهای انجام شده در خارج از کشور
۸۷.....	نتیجه گیری
۸۷.....	خلاصه

فصل سوم: روش پژوهش

۹۴.....	مقدمه
۹۴.....	روش پژوهش
۹۵.....	جامعه آماری
۹۵.....	روش نمونه گیری و حجم نمونه
۹۶.....	ابزار و روش گردآوری داده ها
۹۶.....	ماتریکسهای پیش رونده ریون سریهای A، B (رنگی) (PRM)
۹۸.....	مقیاس درجه بندی مهارتهای اجتماعی گرشام و الیوت (SSRS)
۱۰۱.....	آزمون توجه و تمرکز دیداری یا آزمون دقت تولوز- پیرون
۱۰۲.....	آزمون توجه و تمرکز شنیداری
۱۰۳.....	روش اجرا
۱۰۵.....	روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهشی

۱۰۷.....	مقدمه
۱۰۸.....	شاخص های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش
۱۱۲.....	آزمون فرضیه

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۱۲۲.....	مقدمه
۱۲۴.....	بحث و نتیجه گیری
۱۲۷.....	مشاهدات پژوهشگر
۱۲۷.....	محدودیتهای پژوهش
۱۲۸.....	پیشنهادهای پژوهشی

پیشنهادهای کاربردی ۱۲۸

منابع و مأخذ

منابع فارسی ۱۳۰

منابع انگلیسی ۱۳۹

پیوست ها ۱۴۳

چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول (۱-۴) شاخص های توصیفی متغیر توجه و تمرکز دیداری	۱۰۹
جدول (۲-۴) شاخص های توصیفی متغیر توجه و تمرکز شنیداری	۱۱۰
جدول (۳-۴) شاخص های توصیفی متغیر مهارت اجتماعی	۱۱۱
جدول (۴-۴) آزمون لوین به منظور بررسی همگنی واریانس ها	۱۱۲
جدول (۵-۴) آزمون کلموگروف-اسمیرنف به منظور بررسی نرمال بودن توزیع	۱۱۲
جدول (۶-۴) آزمون خطی بودن رابطه پیش آزمون و پس آزمون	۱۱۳
جدول (۷-۴) آزمون F به منظور بررسی همگنی شیب ضرایب رگرسیون	۱۱۳
جدول (۸-۴) آزمون تحلیل کوواریانس در دو گروه آزمایشی و کنترل در فرضیه اول	۱۱۴
جدول (۹-۴) آزمون لوین به منظور بررسی همگنی واریانس ها	۱۱۵
جدول (۱۰-۴) آزمون کلموگروف-اسمیرنف به منظور بررسی نرمال بودن توزیع	۱۱۵
جدول (۱۱-۴) آزمون خطی بودن رابطه پیش آزمون و پس آزمون	۱۱۶
جدول (۱۲-۴) آزمون F به منظور بررسی همگنی شیب ضرایب رگرسیون	۱۱۶
جدول (۱۳-۴) آزمون تحلیل کوواریانس دو گروه آزمایشی و کنترل در فرضیه دوم	۱۱۷
جدول (۱۴-۴) آزمون لوین به منظور بررسی همگنی واریانس ها	۱۱۸
جدول (۱۵-۴) آزمون کلموگروف-اسمیرنف به منظور بررسی نرمال بودن توزیع	۱۱۸
جدول (۱۶-۴) آزمون خطی بودن رابطه پیش آزمون و پس آزمون	۱۱۹
جدول (۱۷-۴) آزمون F به منظور بررسی همگنی شیب ضرایب رگرسیون	۱۱۹
جدول (۱۸-۴) آزمون تحلیل کوواریانس دو گروه آزمایشی و کنترل در فرضیه سوم	۱۲۰

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

-
- نمودار (۱-۴) شاخص های توصیفی متغیر توجه و تمرکز دیداری ۱۰۹
- نمودار (۲-۴) شاخص های توصیفی متغیر توجه و تمرکز شنیداری ۱۱۰
- نمودار (۳-۴) شاخص های توصیفی متغیر مهارت اجتماعی ۱۱۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر قصه‌گویی بر توجه و تمرکز دیداری، شنیداری و مهارت‌های اجتماعی کودکان دبستانی بود. روش پژوهش حاضر از نوع شبه آزمایشی که از طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش عبارت بود از کلیه دانش‌آموزان پسر مقطع دبستان منطقه ۲ و ۵ شهر تهران که در سال تحصیلی (۱۳۹۰-۱۳۹۱) مشغول به تحصیل بوده‌اند. نمونه مورد بررسی دو گروه ۲۶ نفری بودند که یک گروه به عنوان گروه آزمایش و گروه دیگر به عنوان گروه کنترل و به صورت تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. سپس از طریق پیش‌آزمون و پس‌آزمون دو گروه آزمایش و کنترل مورد سنجش قرار گرفتند. که اطلاعات مورد نیاز نیز از طریق آزمون‌های دقت تولوز-پیرون، توجه و تمرکز شنیداری و مهارت‌های اجتماعی گرشام و الیوت جمع‌آوری شد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح آمار استنباطی از روش آماری تحلیل کوواریانس استفاده گردید. یافته‌های حاصل شامل، $(F(1/27)=23/63)$ در سطح معناداری $(P < 0/05)$ نشان می‌دهد که روش قصه‌گویی باعث تغییر در گروه‌ها شده است. بنابراین می‌توان گفت که قصه‌گویی بر افزایش تمرکز دیداری کودکان دبستانی مؤثر است. همچنین $(F(1/27)=26/01)$ در سطح معناداری $(P < 0/05)$ نشان می‌دهد که قصه‌گویی بر افزایش توجه و تمرکز شنیداری کودکان دبستانی مؤثر است و $(F(1/27)=13/87)$ در سطح معناداری $(0/05 < P < 0/05)$ نشان می‌دهد قصه‌گویی بر افزایش مهارت‌های اجتماعی کودکان دبستانی مؤثر است.

کلید واژه‌ها: قصه‌گویی، توجه و تمرکز دیداری شنیداری، مهارت‌های اجتماعی.

فصل اول

مقدمه پژوهش

مقدمه

زبان قصه‌زبانی است سرچشمه گرفته از فطرت انسانی و دوست داشتن قصه‌ها و شنیدن آنها، از طبیعت انسان برخاسته است. از آنجا که کودکان به فطرت نزدیک‌ترند قصه و قصه‌گویی را دوست دارند و از آن تأثیر می‌پذیرند و می‌توان از آن به عنوان یک فن آموزشی و درمانی استفاده کرد (جمال زاده، ۱۳۸۱).

کارکرد قصه‌گویی تنها لذت بخشی و روش تخیل و توانایی‌های شنوایی و کلامی نیست، در کلاس درس از قصه‌گویی برای انتقال مفاهیم اجتماعی بهره می‌گیرند. قصه‌های تاریخی که وقایع گذشته را بازگو می‌کنند قصه‌هایی که آداب و رسوم و اعتقادات فرهنگی فرهنگ‌های گوناگون را به کودکان می‌شناسند، قصه‌هایی که مناسبت‌ها، جشن‌ها و روزهای مهم قومی و ملی را به کودکان عرضه می‌کند (دیویی^۱، ۱۹۹۵؛ ترجمه قزل‌ایاغ، ۱۳۸۵).

امروزه زندگی اجتماعی پیچیده‌تر شده است و افراد به دانش‌ها، مهارت‌ها و گرایش‌های گوناگون برای زندگی در اجتماع نیاز دارند، سلامت و پویایی جامعه تا حدود زیادی به وجود شهروندانی^۲ بستگی دارد که برای مشارکت در امور اجتماعی و سیاسی احساس تعهد و مسئولیت می‌کنند و مهارت‌های لازم را برای تصمیم‌گیری و عمل در امور اجتماعی و آگاهی لازم در این خصوص برخوردار باشند؛ به عبارت دیگر افراد جامعه باید جامعه‌پذیر باشند (ملکی، ۱۳۸۴).

۱ - Dewey

۲ - citizens

بی‌تردید یکی از مهم‌ترین رسالت‌ها و دلایل شکل‌گیری مدارس در طول تاریخ بشری توسعه‌ی آن به شکل کنونی، آماده‌سازی شهروندانی متعهد، فعال و خلاق بوده است؛ افرادی که نه تنها ارزش‌ها و ویژگی‌های مورد ستایش جامعه را دارا باشند، بلکه بتوانند در راستای بهسازی و ارتقای فرهنگ جامعه تلاش مؤثرتری را به نمایش بگذارند (فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۵).

اساساً غرض از تشکیل نظام‌های آموزشی در سراسر دنیا، از آموزش ابتدایی تا آموزش عالی به طور کلی پاسخ به خواست‌ها و در نظر گرفتن غرض‌نهایی جامعه است. اهداف نهایی تعلیم و تربیت را می‌توان در تحقق دو هدف کلی یعنی پرورش شخصیت انسان و رفع نیازهای اجتماعی خلاصه نمود (کاردان، ۱۳۸۴).

کودکان مفاهیم اولیه خود را از تجارب عینی می‌گیرند؛ پیش از آنکه کودکان خواندن را یاد بگیرند از مشاهده عکس‌ها، تصاویر، کتاب‌ها و داستان‌هایی که برای آنها می‌خوانند و نقل می‌کنند؛ مفاهیم و معانی بسیاری را یاد می‌گیرند. ولی بعدها بسیاری از مفاهیم را از تجارب غیر مستقیم و به اصطلاح دست دوم مانند کتاب‌ها، فیلم‌ها، سخنرانی‌ها و جزء آنها به دست می‌آورد (شعاری نژاد، ۱۳۸۲).

فرایند یادگیری بدون تمرکز حواس و توجه لازم نمی‌تواند انجام پذیرد. در برنامه‌های آموزشی جلب توجه کودکان و دانش‌آموزان، قبل و حین آموزش از مهم‌ترین وظایف و مسئولیت‌های مربیان است. بسیاری از دانش‌آموزان علی‌رغم اینکه از ظرفیت هوش متوسط یا بالاتر برخوردارند، صرفاً به لحاظ اینکه دامنه توجه آنها فوق العاده اندک است، قادر نیستند به گونه‌ای که انتظار می‌رود توفیقات چندانی در یادگیری مطالب و پیشرفت تحصیلی داشته باشند (افروز، ۱۳۷۴).

قصه و قصه‌گویی از مهم‌ترین ابزارهایی است که از آن طریق می‌توان تمرکز دیداری و شنیداری و بسیاری از مهارت‌های اجتماعی را به کودکان آموخت و از آن به عنوان روشی برای آموزش مفاهیم اجتماعی به کودکان بهره گرفت (افروز، ۱۳۷۴).

بیان مسأله

این پژوهش با هدف بررسی تأثیر قصه‌گویی بر تمرکز دیداری و شنیداری و مهارت‌های اجتماعی کودکان دبستانی انجام گرفته است. روند اجتماعی‌شدن در سال‌های اولیه کودکی با سرعت زیادی رشد می‌یابد. کودکان در این دوران که سرآغاز شکل‌گیری‌های بسیاری است، تا حدود زیادی در نتیجه روش‌های تقویت‌آمیزی که انواع مختلف رفتارهای اجتماعی را ترغیب نموده و یا متوقف می‌نماید، جامعه‌پذیر و اجتماعی می‌شوند (مفیدی، ۱۳۸۶، ص ۱۴۹).

مهارت‌های اجتماعی یعنی رشد و پرورش دادن ظرفیت‌های افراد و گروه‌ها برای مشارکت و تصمیم‌گیری و عمل آگاهانه و مسئولانه در زندگی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است. این مهارت‌های اجتماعی شامل حقوق انسانی، رشد مستمر و همه‌جانبه، اخلاق و ارزش‌ها، صلح و مسالمت‌جویی، برابری اجتماعی و حرمت نهادن به تفاوت‌ها است (سید، ۲۰۱۰).

دانش‌آموزی که مهارت‌های اجتماعی لازم را کسب کرده است، دانش‌آموزی است که می‌تواند بخوبی با محیطش سازش کند و یا اینکه می‌تواند از طریق برقرار کردن ارتباط با دیگران از موقعیت‌های تعارض‌آمیز کلامی و فیزیکی اجتناب نماید. این گونه دانش‌آموزان رفتارهایی از خود نشان می‌دهند که، منجر به پیامدهای مثبت روانی - اجتماعی نظیر پذیرش توسط همسالان و رابطه مؤثر با دیگران می‌شود. از سوی دیگر کسانی که مهارت‌های اجتماعی لازم را کسب نکرده‌اند، اغلب به اختلال‌های رفتاری مبتلا می‌شوند، از طرف همسالان پذیرفته نمی‌شوند، در میان همسالان و بزرگسالان محبوب نیستند و با معلم و یا سایر افراد حرفه‌ای به خوبی کنار نمی‌آیند (به پژوه و همکاران، ۱۳۸۶).

تمرکز واقعی یعنی اینکه، در هر فعالیت صرفاً به آن فکر کنیم و از افکار مربوط به کارهای دیگر آسوده باشیم. تمرکز یکی از مهم‌ترین عواملی است که، باید در انجام هر کاری به آن توجه شود (حسنلو و محمودی، ۱۳۸۸).

روان‌شناسان تأکید می‌کنند که عمل به وظایف، بستگی به توان تمرکز دارد و اگر توان تمرکز وجود نداشته باشد، زمان و نیروی بسیاری تلف خواهد شد و بهره‌وری کار کاهش می‌یابد. افزایش در عوامل فوق از طریق آموزش، برنامه‌ریزی کاری و یا استفاده از عوامل و ابزار برانگیزاننده و تسهیل‌گر به وقوع می‌پیوندد (حسنلو و محمودی، ۱۳۸۸).

قصه‌گویی به عنوان یک وسیله تعلیمی می‌تواند دانش‌آموزان را به کشف معنای منحصر به فرد بودن خود ترغیب کند و توانایی آنها را برای برقراری ارتباط واقعی بین افکار و احساس‌ها افزایش دهد (عزت نفس و خودپنداره). مهارت‌های کلامی می‌تواند توانایی دانش‌آموزان را برای حل و فصل تعارض بین فرد به صورت آرام و توأم با بحث و گفت‌وگو افزون سازد (تعاملات بین فردی). بیان داستان و نیز گوش‌دادن به آن، دانش‌آموزان را به بهره‌گیری از تخیلاتشان تشویق می‌کنند (تجسم و تصویرسازی ذهنی). این تخیل قوی می‌تواند اعتماد به نفس و انگیزش شخصی را در دانش‌آموزان افزایش دهد زیرا آنان خود را برای نیل به امیال و آرزوهای‌شان شایسته و توانا تصور می‌کنند (زایپس، جک دیوید^۱، ۱۹۹۵؛ ترجمه پرنیایی، ۱۳۸۰).

در قصه‌گویی کودک کاملاً با شخصیت‌ها و حوادث داستان همراه می‌شود و آنها را با دیگر واقعیت‌های زندگی روزمره خود همسان می‌پندارد. شنیدن قصه، امکان تصویرسازی ذهنی را برای کودک فراهم می‌آورد و کودک با شنیدن قصه، صحنه‌ها، اعمال و شخصیت‌های داستان را خلق می‌نماید. توانایی تجسم و خیال‌بافی، مبنای تصور خلاق است و بنظر می‌رسد این توانایی بر رشد‌شناختی و اجتماعی کودک تأثیر مثبت دارد (گرین^۲، ۱۹۹۶؛ ترجمه آدینه پور، ۱۳۷۸).

قصه یا داستان وجوه مختلف دارد؛ یکی از وجوه آن جنبه‌ی آموزشی آن است، به وسیله‌ی قصه می‌توان کودکان را به کشف توانایی‌های خود برای برخورداری ارتباطات واقعی و شناخت افکار و احساسات خود یاری رسانده و آنها را در حل و فصل بین فردی به صورت آرام از طریق

۱ - Zipes, Jack David

۲ - Grin

گفتگو هدایت کرد. بنابراین قصه می‌تواند از نظر تمرکز اجتماعی و عاطفی مؤثر باشد و بسیاری از مقررات و هنجارهای اجتماعی را به کودک منتقل نماید (آشتیانی، ۱۳۸۱).

پژوهش‌های متعددی به رابطه قصه‌گویی و رشد مهارت‌های اجتماعی کودکان پرداخته‌اند و نتایج زیادی کسب نموده‌اند. از جمله (جمالزاده، ۱۳۸۱) در پژوهشی معتقد است از آنجا که کودکان به فطرت نزدیک‌ترند قصه و قصه‌گویی را دوست دارند و از آن تأثیر می‌پذیرند و می‌توان از آن به عنوان یک فن آموزشی و درمانی در رشد مهارت‌های اجتماعی آنان استفاده کرد (جمالزاده، ۱۳۸۱).

دهستانی (۱۳۸۶) از قصه‌گویی به عنوان روشی برای آموزش مفاهیم علوم تجربی استفاده کرده و نتیجه گرفته که، آموزش مفاهیم علوم با روش قصه‌گویی باعث افزایش میزان یادگیری دانش‌آموزان نسبت به شیوه‌های متداول در درس علوم تجربی بوده است. بندورا^۱ (۱۹۹۲) نیز بر این باور است کودکان با دیدن کسانی که رفتارهای تحسین برانگیز دارند و گوش کردن به حرف‌های آنها، از طریق پسخوراند، به ارزش و اعمال و رفتار خود پی‌برده و درصدد افزایش سازگاری و کارایی خود بر می‌آیند. بدین ترتیب، قصه‌گویی ابزاری مفید و مؤثر به منظور اصلاح رفتار و سازگاری و کنترل هیجان‌های کودکان محسوب می‌شود. آموزش مؤثر با روش‌های مناسب از همان آغاز به کودکان اعتماد به نفس و رفتارهای مسئولانه را از نظر اجتماعی و اخلاقی در کودکان شکل می‌دهد. بنابراین یادگیری اولیه زمینه‌های مناسبی برای کسب تجارب بعدی کودکان فراهم می‌آورد و آنچه در سنین اولیه و پیش دبستانی آموخته می‌شود هم پایداری و دوام بیشتری دارد و هم تخریب و از بین بردن آن مشکل‌تر است (مفیدی، ۱۳۸۳).

بنابراین با توجه به جنبه تربیتی آموزشی، قصه و قصه‌گویی می‌تواند از آن به عنوان یک وسیله ارزشمند، مؤثر، کارآمد در جهت یادگیری مهارت‌های اجتماعی و همچنین تمرکز دیداری و شنیداری سود جست و این تحقیق بران است تا تأثیر قصه‌گویی بر مهارت‌های اجتماعی و

۱ - Bandura

همچنین توجه و تمرکز دیداری و شنیداری را سنجش کند. پژوهش حاضر در صدد است تا به این سؤال پاسخ دهد که آیا قصه‌گویی بر توجه و تمرکز دیداری شنیداری و مهارت‌های اجتماعی کودکان دبستانی اثر دارد؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

کودک در دنیای گرم و تاریکی که به او تعلق دارد شناور است نمی‌تواند ببیند، اما می‌تواند ضربان یک قلب را بشنود. ضربان آهنگین و مطمئن که بر احساسات او اثر می‌گذارد. این ضربان احساسات او را در الگوی قابل پیش بینی سازمان می‌دهد. ضربان قلب مادر اولین قصه‌ای است که هر کودک می‌شنود. قصه‌گویی، پیشینه‌ای پیوسته به تاریخ پیدایش انسان دارد. علاقه به قصه و شنیدن خاطره‌ها و ماجراها را آفریننده‌ی دانا در نهاد انسان نهاده است. به همین دلیل ما همواره یکی از عمده‌ترین و رایج‌ترین راه‌های انتقال تجربه و سرگرمی، قصه‌گویی و گوش سپردن به قصه‌ها بوده است. هنر قصه‌گویی در هر زمان تغییر شکل یافته است و موازی با گسترش رسانه‌های گروهی از یک سو و دستاوردهای یادگیری پیش می‌رود تا هم‌چنان بماند و توان رقابت خود را از دست ندهد (زایپس جک دیوید، ۱۹۹۵؛ ترجمه پرنیایی، ۱۳۸۰).

دوره کودکی زیربنای محکمی است که اگر در بنای آن دقت نشود تا ثریا می‌رود دیوار کج. اگر قرار باشد که ما درس‌هایی که در بحث، هم ذات‌پنداری کودک یاد می‌گیرد را به صورت کلاس‌های آموزش اخلاق مثل دیگران محوری، تصمیم‌گیری و یا مثل کلاس ورزش و کامپیوتر برگزار کنیم در نظر اول بچه‌ها از این صحبت‌ها و تئوری‌های ملال‌انگیز؛ خسته می‌شوند. اما حال می‌بینید که در یک قصه که برای بچه‌ها گفته می‌شود بچه هم ذات‌پنداری می‌کند و به تنهایی تمام این مفاهیم و ارزش‌ها را درک می‌کند. و به عنوان سر فصل‌هایی در ذهن آرشو می‌کند چه بسا که دستورات عمل‌های زندگی آینده‌اش می‌شود (نصیری، ۱۳۸۹).